

Sakspapir

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
109/22	Formannskapet	PS	03.11.2022

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Odd Harald Dommersnes	FE-150	22/1129

Kommunedirektøren sitt framlegg til Handlings- og økonomiplan 2023-2026 og budsjett 2023

Framlegg til vedtak:

Kommunedirektøren sitt framlegg til [Handlings- og økonomiplan 2023-2026 \(framsikt.net\)](#) (HØP 23-26) vert lagt ut på høyring. Høyringsfrist vert sett til 25. november. Kl.12.00

Formannskapet - 109/22 - 03.11.2022

FS - behandling:

Kommunedirektør Bjørnar Fjellhaug og økonomi- og personalsjef Odd Harald Dommersnes orienterte om budsjettframlegget, jamfør saksutgreiinga.

- Eining for helse og omsorg vil frå 1. januar 2023 heita helse og velferd.
- Spørsmål som politikarane har til budsjettet, skal sendast til post@austrheim.kommune.no, og så vert det lagt inn med svar slik at det er synleg også for andre.

Ordførar Per Lerøy (Ap) viste til at det sett opp at omsorgsbustader på Kaland må utsetjast, og sa at det ikkje er gitt at det er kommunen som skal bygga desse. Kommunen har eigna tomt, men utbygginga kan ein få gjennomført i samarbeid med private byggefirma eller i regi av Austrheim kommunale eigedomsselskap (AKE). Kommunen har tilgang til steinmassar i nærleiken som kan brukast til planering.

Handsaming i formannskapet:

Kommunedirektøren sitt framlegg vart samrøystes vedteke

FS vedtak:

Kommunedirektøren sitt framlegg til [Handlings- og økonomiplan 2023-2026 \(framsikt.net\)](#) (HØP 23-26) vert lagt ut på høyring. Høyringsfrist vert sett til 25. november. Kl.12.00

Saksopplysninger:

Bakgrunn.

Utdrag frå kommunelova.

§ 14-3. Behandling av økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning

Økonomiplanen for de neste fire årene og årsbudsjettet for det kommende året skal vedtas før årsskiftet. Årsregnskapene og årsberetningene skal vedtas senest seks måneder etter regnskapsårets slutt. Hvert årsregnskap skal behandles samtidig med tilhørende årsberetning. Vedtaket om årsregnskap skal angi hvordan et eventuelt merforbruk i driftsregnskapet skal dekkes inn.

Formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning. Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak. I kommuner og fylkeskommuner med parlamentarisk styreform innstiller kommunerådet eller fylkesrådet til vedtak.

Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, med alle forslag til vedtak som foreligger, skal offentliggjøres minst 14 dager før kommunestyret eller fylkestinget behandler den. Dette gjelder ikkje for innstillinger om endring i vedtatt økonomiplan eller årsbudsjett.

Økonomiplanen, årsbudsjettet, årsregnskapene, årsberetningene og saksdokumentene fra det innstillende organet skal sendes departementet til orientering. Dette gjelder også revisjonsberetningen og kontrollutvalgets uttalelser til årsregnskapene og årsberetningene. Departementet kan gi forskrift om frister for disse oversendelsene.

§ 14-4. Økonomiplan og årsbudsjett

Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Økonomiplanen skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel. Årsbudsjettet skal deles inn i et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett og stilles opp på samme måte som økonomiplanen.

Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd.

Departementet kan gi forskrift om bevilgningsoversikter, økonomiske oversikter og oversikter over utviklingen i gjeld

Vurdering

Budsjett og økonomiplan for 2023 –2026 blir vedteke på rammenivå og har fokus på resultat og tenester i langt større grad enn på administrativ organisering av kommunen. Ei viktig målsetjing med budsjettet er også å synleggjere samanhengen mellom langsiktige mål i kommuneplanen, via budsjett og økonomiplan og ned til dei einskilde tiltak og investeringar. Då vil vi klare å styre utviklinga mot å nå målet som er å gjere Austrheim til ein kommune der det er godt både å bu og å virke i. Om vi endrar forma på planen/dokumentet, så endrar vi ikkje på den grunnleggjande tanken om at kommunedirektøren sitt mål er å sikre innbyggjarar og næringsliv dei beste tenestene det er råd å levere med dei ressursane vi har til rådvelde slik kommunestyret vedtek rammene og ressurstilfanget.

Økonomiske måltal er eit viktig verktøy for å styre kommunen sin økonomi i ønska retning. Måltala er førande for budsjett og økonomiplan, men kan fråvikast einskilde år. Vi ser at vi i økonomiplanperioden har netto driftsresultat som ikkje oppnår måltalet for netto driftsresultat.

Endringar på verdsbasis og her heime syner at ei lågare vekst i økonomien gjev grunn for å syne atterhald økonomisk og ikkje vente seg høg vekst i den nasjonale og kommunale økonomien. Sjølv om vi no startar ei ny reise inn i eit nytt år, opplever vi at koffertane på mange måtar er pakka frå før. Tidlegare vedtak og prioriteringar gjev føringar i den nye økonomiplanen og i budsjettet for 2023.

Dette tyder at vi må omstille oss i åra som kjem. Det som gjev størst effekt, men det som samstundes oftast er vanskelegast å gjennomføre, er strukturendringar, altså t.d. leggje ned ei ikkje lovpålagt teneste eller stenge ei avdeling på ein sjukeheim. Problemet med strukturendringar er at dei ofte står i motsetnad til andre politiske målsetjingar og at dei skapar stor motstand når dei skal gjennomførast. Ein annan måte å redusere kostnader på er å levere eit lågare tenestnivå eller å auke eigenbetalinga for dei eksisterande tenestene. Døme på dette kan vere standarden på kommunale vegar, endre kriteria for tildeling av tenester, kulturskuletilbod eller SFO-satsar. Også denne type tiltak kan vere politisk kostbare å gjennomføre. Den tredje måten å redusere kostnader på er å effektivisere organisasjonen og prosessane. Målet med dette er å levere minst like gode tenester som i dag, men til ein lågare kostnad. Dette er den enklaste måten å vedta politisk, og påverkar brukarar i mindre grad, men tilsette i større grad. Ved å endra måten ein organiserer arbeidet eller korleis ein utfører arbeidet kan ein oppnå innsparingar. Å skapa brei oppslutnad rundt slike endringar og å faktisk klara å hente ut gevinstar krev dyktig leiarskap på alle nivå, men oppgåva er overkommeleg så lenge ein viser stort tolmod. Godt utøvd leiarskap og godt samarbeid er nøkkelen for å lukkast med det meste av målsetjingar i organisasjonen. Å investera i å utvikla godt leiarskap i Austrheim kommune vert difor ei viktig prioritering for kommunedirektøren.

For å sikre økonomisk handlefridom har det i Austrheim dei siste åra vorte gjennomført innsparing både i fjor og i framlegg til neste års budsjett og vidare i økonomiplanperioden. Der er store investeringsbehov i kommunen i dei komande åra. Kommunestyret vil i åra framover måtte prioritere mellom investeringar ein må gjere og investeringar ein ønskjer å gjere. Kommunedirektøren vil signalisere at den auka kostnaden som følgjer av desse investeringane ikkje kan berast i dei komande åra utan at dette får konsekvensar for drifta på andre områder. Dette vil ein måtte handtere i komande budsjett og økonomiplanar.

Kommunestyret avgjer rammene i kommunedirektøren sitt framlegg til budsjett og økonomiplan 2023-2026, medan kommunedirektøren gjev sine tilrådingar om driftsrammer og utvikling av tenestene. Gjennom kommunestyret si handsaming av saka er det deira prioriteringar og vedtak som fastset kommunen sine mål og rammer for perioden 2023-2026 og legg føringar for korleis vi skal

møte framtida saman.

Framlegget til årsbudsjett og økonomiplan for 2023-2026 vert lagt fram digitalt og gjennom Framsiktløysinga. [Handlings- og økonomiplan 2023-2026 \(framsikt.net\)](https://framsikt.net)

Formannskapet legg ut kommunedirektøren sitt framlegg til handlings- og økonomiplan 2023-2026 (HØP 23-26) på høyring med høyringsfrist 25.november kl 1200. Formannskapet handsamar høyringsinnspela i møte 01. desember og gjev innstilling til kommunestyret som endeleg vedtek HØP 2023-2026 og budsjett 2023 i møte 15. desember 2022.

Konklusjon

Kommunedirektøren tilrår følgjande innstilling:

Kommunedirektøren sitt framlegg til [Handlings- og økonomiplan 2023-2026 \(framsikt.net\)](https://framsikt.net) (HØP 23-26) vert lagt ut på høyring. Høyringsfrist vert sett til 25. november. Kl.12.00